

I det här blogginlägget ska jag försöka reda ut begreppen rädsla och hur det är relaterat till moral. Jag kommer inte ge en heltäckande bild utan kommer endast ge några penseldrag. Om det är något du kommer på i form av frågor så är du välkommen att kontakta mig, min mejladress finner du under fliken ”Kul att du tittade in”.

Teologen Simon Hara ger exempel som visar på att känslor inte alltid är neutrala. ”Det är på något sätt fel”, säger han., ”att inte känna avsky för en våldtäkt, eller för att alltid vara arg på sin ofullkomliga föräldrar. Det är på något sätt rätt att glädjas över sin väns framgång eller att på sina ofullkomliga föräldrar. Det är på något sätt rätt att glädjas över sin väns framgång eller att bli berörd av ett barns svåra situation. Så det verkar vid närmare eftertanke om våra passioner, våra känslor, kan vara moraliskt beröm och klandervärda”.

Även om förmågan att känna rädsla eller hårdkodad, är vad detaljerna kring vad vi fruktar, och hur mycket vi fruktar, när vi fruktar, och hur mycket vi fruktar till stor del inlärd. Vetenskapliga studier har visat att detta stämmer hos djur. Om exempelvis en honråtta görs rädd och orolig under en graviditet, kommer babyråttorna att uppvisa en rädslostyrt och oroligt beteende. Om sedan nya babyråttor ges till denna räddhågsna hona, kommer även de att börja uppvisa ett rädslostyrt beteende.

Forskarna Andreas Olsson och Elizabeth Phelps beskriver hur människor socialt lär sig rädsla: ”Du kanske känner rädsla för ett visst bostadsområde, eftersom du blivit överfallen där, eftersom du såg någon bli överfallen där, eller berättade en skrämmande anekdot om ett liknande brott där.” Det är alltså på det viset att ”rädslor kan förvärfvas genom direkta erfarenheter eller indirekt genom social överföring. I alla dessa fall kan din rädsla för platsen uttrycka sig på gensvar kan du ha stor nytta av. Men om överfallet var en engångshändelse, den observerande händelsen en scen ur en film eller anekdoten en förvrängning av verkligheten, kan dina gensvar störa ett normalt beteende, särskilt om bostadsområdet är ditt hem. ” Våra passioner är inte bara givna utan också formade. Vi kan alltså lära oss att känna passionerna på ett rätt sätt, vid rätt tidpunkt och i rätt utsträckning – att på rätt sätt glädjas åt det godas seger, att på rätt sätt beklaga lidanden och på rätt sätt känna ilska inför grymheter som begås.